

Sprawozdanie z VI Zjazdu PTND we Wrocławiu w dniach 1-4.06.2011 r.

Minęły długie cztery lata i ponownie spotkaliśmy się na oczekiwanym Zjeździe Neurologów Dziecięcych. Po raz kolejny w mieście nad Odrą położonym na dwunastu wyspach, nazywanym często Wenecją Północy. Pomimo wielu nowych obowiązków w pracy i w życiu osobistym 350 neurologów dziecięcych z wszystkich ośrodków naszego kraju z wielką ochotą przyjechało, aby podzielić się swoimi osiągnięciami w diagnostyce i terapii dzieci z chorobami układu nerwowego. Tematem przewodnim zjazdu były „blaski i cienie” neurologii dziecięcej. Trwające trzy dni spotkanie obfitowało w wiele ciekawych zagadnień, obejmujących prawie wszystkie choroby układu nerwowego u dzieci, i pozwoliło podsumować zjazd stwierdzeniem, że dominują blaski.

Spotkanie inauguracyjne miało miejsce w najciekawszym kulturowo miejscu Uniwersytetu Wrocławskiego – przepięknej Auli Leopoldina w środę 1.06.2011 o godz. 18.00. W oficjalnym powitaniu uczestników Zjazdu wzięli udział: prezydent Wrocławia, jego ekscelencja kardynał Henryk Gulbinowicz, prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, dyrektor Dolnośląskiego Szpitala Wielospecjalistycznego im. T. Marciniaka, prezes PTND i zarazem przewodniczący Komitetu Naukowego VI Zjazdu PTNDZ prof. Sergiusz Józwiak, przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego dr n. med. Barbara Ujma-Czapska, sekretarz Komitetu Organizacyjnego dr Małgorzata Krause, członkowie Honorowego Komitetu Naukowego prof. Jagna Czochońska, prof. Ewa Dilling-Ostrowska, wszyscy członkowie Komitetu Naukowego i Komitetu Organizacyjnego.

W serdecznych i gorących słowach powitała uczestników Zjazdu dr Barbara Ujma-Czapska, dziękując kolegom za liczne przybycie na VI Zjazd PTNDz. Wyraziła uznanie uczestnikom za zgłoszenie wielu ciekawych doniesień z zakresu prawie wszystkich zagadnień neurologii dziecięcej, które miały wypełnić zaplanowane sesje naukowe w trakcie zjazdu. Po słowach powitalnych zaproszonych honorowych gości wykład inauguracyjny wygłosił prof. Sergiusz Józwiak. Na wstępie przypomniał, że termin zjazdu zbiegł się z dwudziestą rocznicą założenia PTND (w 1991 r. w Olsztynie). Następnie przedstawił historię polskiej neurologii i jej wkład w neurologię światową. Wspomniał słynnych polskich neurologów, pionierów tej specjalności w naszym kraju, m.in. doktorów Flataua, Brudzińskiego, Babińskiego, którzy już w XIX wieku wzbogacili tę specjalność. Dużo miejsca poświęcił historii polskiej neurologii dziecięcej, jej twórczyni prof. Zofii Majewskiej i jej świetnym następcom, dzięki którym powstało PTND.

Zaproszony na Zjazd honorowy gość z Belgii prof. Lieven Lagae, prezydent Europejskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych, wygłosił wykład na temat: „Paediatric neurology in an European perspective. Future position of a pediatric neurologist.” Przedstawił jakie są perspektywy, zadania i cele neurologii dziecięcej w XXI wieku, która rozwija się intensywnie dzięki nowym możliwościom diagnostycznym i terapeutycznym. Pozwala to na skuteczniejsze rozwiązywanie wielu zadań w pozna-

waniu funkcji i patologii układu nerwowego. Stają przed nią coraz trudniejsze problemy, wymagające nowatorskich sposobów postępowania terapeutycznego. Prof. Lagae podkreślił wagę i konieczność wymiany uzyskiwanych wyników, doświadczeń i osiągnięć pomiędzy członkami Europejskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych.

Na zakończenie uroczystego otwarcia VI Zjazdu otrzymaliśmy prezent w postaci świetnego recitalu śpiewaczki obdarzonej pięknym sopranem, której towarzyszyło trio muzyczne. Solistka ożywiła i tak ciepłą atmosferę Auli Leopoldina, a długie oklaski kolegów, zachęciły do wykonania następnych najpiękniejszych arii i znanych standardów muzycznych. Na zakończenie wspólnie zaśpiewaliśmy arię operetkową *Usta milczą, dusza śpiewa, Kocham Cię...* Tak fantastyczna i olbrzymia dawka pozytywnych akustycznych i wzrokowych bodźców (drżały kandelabry), gwarantowała przyływ nowej energii i zachęciła do aktywnego udziału w sesjach naukowych w kolejnych dniach zjazdu. Kolacja powitalna w historycznych wnętrzach Uniwersytetu Wrocławskiego i spotkanie uczestników zakończyły pierwszy dzień VI Zjazdu.

Obrady VI Zjazdu PTND rozpoczęły się następnego dnia w Regionalnym Centrum Turystki Biznesowej we Wrocławiu. Sesje naukowe odbywały się równolegle w Sali Audytorijnej i w Sali AB. Z powodu dużej liczby doniesień prezentowanych ustnie program w trakcie dwóch dni obrad był bardzo napięty, a przerwy były bardzo krótkie. Dwie sesje plakatowe omawiane w kolejnych dniach zjazdu, mimo że przebiegały w przerwie obiadowej, cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem kolegów neurologów. Wiele prac tych sesji mogłoby być przedstawionych w sesjach plenarnych z uwagi na ich wysoką wartość naukową. Świadczy to o dużym zaangażowaniu i wkładzie pracy naukowej kolegów, którzy chcieli podzielić się swoimi wynikami.

Komitet naukowy Zjazdu dokonał właściwego podziału sesji, uwzględniając nie tylko najważniejsze podstawowe działy neurologii dziecięcej. Podział na dwie sale plenarne pozwolił kolegom na wysłuchanie połowy zgłoszonych prac odpowiadających ich potrzebom i zainteresowaniom.

W sesji naukowej dotyczącej padaczki, której przewodniczyły kol. B. Steinborn i kol. M. Mazurkiewicz-Beldzińska, omówiono nową klasyfikację napadów i zespołów padaczkowych. O zespołach padaczek lekoopornych mówiła kol. M. Krause. Przedstawiono ponadto ciekawe obserwacje i wyniki badania wieloośrodkowego na temat napadów zespołów padaczkowych w populacji dzieci i młodzieży w Polsce. Kol. S. Józwiak przedstawił problem profilaktyki napadów padaczkowych w stwierdzeniu guzowatym.

W równoległej sesji dotyczącej udarów mózgu u dzieci i młodzieży kol. E. Emich-Widera przedstawiła dane demograficzne i kliniczne w udarach niedokrwiniennych u dzieci. Kolejne doniesienie z ośrodka warszawskiego wygłoszone przez kol. D. Chmielewskiego, dotyczyło trudności w diagnostyce i ustalaniu przyczyn udarów. Specjalny gość, specjalista kardiologii dziecięcej kol. A. Turska-Kmieć szczegółowo omówiła w bogato ilustrowanej prezentacji przyczyny kardiologiczne udarów u dzieci z chorobami

serca. We wszystkich pozostałych doniesieniach koledzy, w oparciu o własny materiał i doświadczenie, omawiali wyniki i przyczyny mogące powodować udary niedokrwienne. Obie poranne sesje naukowe cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem uczestników zjazdu.

Sesja na temat bólów głowy z uwagi na bardzo częsty problem w praktyce codziennej neurologa ściągnęła wiele osób. Kol. L. Boćkowski przedstawił udział cytokin zapalnych i przeciwzapalnych u dzieci z migreną. Kol. M. Mander wyłożył kontrowersje w leczeniu chirurgicznym torbieli szyszynki. W sesji na temat chorób nerwowo-mięśniowych kol. A. Kostera-Pruszczyk omówiła znaczenie badań EMG w diagnostyce tych genetycznie uwarunkowanych chorób. W kolejnych doniesieniach bardzo szczegółowo przedstawiono wyniki badań i przydatności badania neurofizjologicznego w innych rzadkich zespołach chorobowych układu nerwowego.

W sesji dotyczącej chorób zwyrodnieniowych układu nerwowego kol. T. Kmieć przedstawił objawy kliniczne pacjentów z postacią MPAN-NBIA, u których po raz pierwszy, w 2008 r. w Instytucie Genetyki Człowieka w Monachium, znaleziono odpowiedzialną za wystąpienie choroby mutację MMIN. Referat o trudnościach diagnostycznych w chorobie Niemann-Picka typu C wygłosiła kol. M. Bilaska. Kolejne dwa doniesienia kol. K. Pienczk-Ręclawowicz oraz kol. M. Żarowski w wyczerpujący sposób przypominały o zespole niespokojnych nóg i okresowych ruchów kończyn we śnie, które także mogą występować u dzieci i młodzieży.

W sesji satelitarnej firmy Merck, dotyczącej opieki nad dzieckiem ze stwardnieniem rozsianym Pani prof. Jutta Gartner z Getyngii, najważniejszego ośrodka zajmującego się od ponad dwudziestu lat tym schorzeniem u młodzieży, przedstawiła dalsze perspektywy prowadzenia pacjentów w tym kraju. Kol. K. Kotulska-Jóźwiak poruszyła temat bieżących i przyszłych możliwości leczenia stwardnienia rozsianego u dzieci.

Leczenie neurochirurgiczne zmian naczyniowych mózgu, interesująco i bardzo fachowo z ilustracjami ciekawych przypadków wyczerpująco omówił kol. D. Szczepanek z ośrodka kierowanego przez prof. T. Trojanowskiego w Lublinie. Kolejne wystąpienia w sesji chorób naczyniowych mózgu kol. B. Ujmy-Czapskiej i A. Orłowskiej dotyczyły udarów mózgu w przebiegu ciężkiej choroby moyamoya.

Nie pominięto na zjeździe zespołu ADHD, z którym coraz częściej mają do czynienia także neurologi dziecięcy, zapraszając dwóch najlepszych specjalistów w tej dziedzinie, a mianowicie prof. Tomasz Wolańczyka, omawiającego odległe następstwa tego zespołu, oraz prof. H.-Ch. Steinhausena z Niemiec, przedstawiającego zasady i procedury farmakoterapii w ADHD.

Nowa i bardzo ciekawa, okazała się sesja dotycząca chorób metabolicznych, zdominowana przez kolegów z Centrum Zdrowia Dziecka. Pierwszy referat dotyczył niedoboru kompleksu dehydrogenazy pirogronianu i został przedstawiony przez kol. J. Borkowską. O rodzinnej encefalopatii z deficytem aktywności enzymów łańcucha oddechowego mitochondriów bardzo interesująco mówiła

kol. E. Jamroz z Katowic. Zagadnienie zaburzeń neurotransmisji u dzieci ze swadą i lekkością przedstawił kol. D. Kuczyński. Natomiast kol. D. Chmielewski wspomnieli o możliwości terapii zwalniającej postęp ch. Niemann-Picka typu C preparatem Miglustat (Zavesca).

W czwartek 02.06.2011 odbyło się walne Zgromadzenie PTND, na którym dotychczasowy prezes Towarzystwa prof. Sergiusz Jóźwiak, pełniący tę funkcję przez dwie kadencje, przedstawił sprawozdanie z działalności Zarządu. Dr Ewa Pilarska zreferowała działalność skarbnika, analizując wydatki i przychody Towarzystwa, zachęcając do systematycznego opłacania składek członkowskich na podane konto bankowe. Wysłuchaliśmy sprawozdania redaktora naczelnego naszego czasopisma „Neurologia Dziecięca” prof. B. Steinborn, która zadbała o nową szatę graficzną i poziom naukowy artykułów. Prosiła ona jednocześnie o nadsyłanie prac w języku angielskim, aby szybciej móc uzyskać impact factor, podnoszący wartość publikacji. Do Komitetu Redakcyjnego czasopisma powołano kol. D. Dunin-Wąsowicz.

Za wybitne zasługi dla neurologii dziecięcej w Polsce, Pani prof. Elżbiecie Marszał przyznano pamiątkowy medal PTND im. Zofii Majewskiej.

Biografię i zasługi Pani Profesor przedstawiła szczegółowo kol. Ewa Emich-Widera. Z okazji 40-Lecia pracy zawodowej współpracownicy i PTND wyróżniło też za zasługi prof. Wojciecha Sobańca z Białegostoku, wręczając mu zeszyt „Neurologii Dziecięcej” poświęcony jego osiągnięciom. Pan Profesor nie krył swojego wzruszenia i we wzbogaconym wspomnieniach i dowcipami przemówieniu podziękował wszystkim serdecznie za wyróżnienie i życzenia.

Na Walnym Zgromadzeniu wybrano nowego Prezesa PTND – prof. Barbarę Steinborn oraz ukonstytuowano nowy Zarząd PTND, w którego skład weszli koledzy: M. Żarowski, E. Szczepanik, M. Mazurkiewicz-Beldzińska, J. Wendorff, E. Pilarska, B. Ujma-Czapska i A. Kostera-Pruszczyk. Do Komisji Rewizyjnej weszli kol. W. Służewski, S. Krocza, T. Kmieć.

Wieczorem spotkaliśmy się na bankiecie któremu towarzyszyło wykonanie standardów piosenki kabaretowej. Uczestniczyliśmy też w pokazie grającej i tańczącej wielobarwnej wrocławskiej fontanny na tle parku japońskiego.

03.06.2011 r. z nową energią rozpoczęliśmy kolejne sesje naukowe Zjazdu. W Sali Audytoryjnej pod przewodnictwem prof. Jagny Czochańskiej i prof. Wojciecha Kułaka odbyła się kolejna sesja na temat padaczki. W interesujących doniesieniach przedstawiono nowe zastosowanie badania 1H-MRS u dzieci z padaczką skrytopochodną, które uwidocznili obniżenie badanych metabolitów w płatach skroniowych (kol. E. Emich-Widera) i w ocenie korelacji stężeń metabolitów z czynnością bioelektryczną mózgu z padaczką częściową i wtórnie uogólnioną, gdzie stwierdzono znaczny wzrost GABA w płatach skroniowych i czołowych (kol. B. Artemowicz). Natomiast kol. M. Mazurkiewicz-Beldzińska przekazała nowe wytyczne dotyczące leczenia padaczki z napadami częściowymi u dzieci. Prof. B. Błaszczuk przeanalizowała odległe konse-

kwencje wyboru leków przeciwpadaczkowych. Dyskusja była bardzo ciekawa mimo ograniczeń czasowych.

Równolegle w Sali AB przebiegała sesja Komisji Neurologii Dziecięcej Komitetu Nauk Neurologicznych PAN pod przewodnictwem prof. B. Galas-Zgorzalewicz i doc. A. Kostery-Pruszczyk. W pierwszym wystąpieniu wysłuchaliśmy referatu gościa z Belgii dr L. Dewaele na temat wyzwań diagnostycznych nabytych chorób istoty białej u dzieci. Kol. B. Galas-Zgorzalewicz z właściwą sobie swadą prezentacji przedstawiła objawy kliniczne, wyniki badań u dzieci z młodzieńczą X-adrenoleukodystrofią. Po raz pierwszy mogliśmy zobaczyć rzadki przypadek choroby van der Knaap – leukoencefalopatii z wielkogłowiem obecnością torbieli podkorowych w doniesieniu kol. E. Jamroz i J. Paprockiej. Ciekawymi obserwacjami w zespole Rasmussena w oparciu o badania morfologiczne podzielił się kol. D. Adamek. Wnikliwej analizy wpływu neuroinfekcji na wybrane powikłania okresu noworodkowego u dzieci urodzonych przedwcześnie z ciąż pojedynczych i podwójnych dokonały kol. G. Hnatyszyn i M. Miedzińska. Próbę oceny wpływu zaburzeń immunologicznych w drgawkach gorączkowych przedstawił bardzo interesująco kol. J. Wendorff. Znany nam temat przebytego zespołu Guillain-Barrego z odległymi następstwami klinicznymi i neurofizjologicznymi omówił na własnym materiale kol. S. Krocza. Zamknęły sesję rzadkie przypadki zespołów Tolosa-Hunta (kol. M. Lemka), neuromyelitisoptica typu Devica (kol. kol. A. Jeziorek, E. Szczepanik) i miastonii neuroporażnej w przebiegu zapalenia grasicy u młodocianej (kol. kol. S. Krocza, M. Steczkowska, M. Kaciński).

Po raz pierwszy w programie naukowym zjazdu znalazła się sesja na temat stwardnienia rozsianego, której przewodniczyły kol. kol. K. Kotulska-Jóźwiak i K. Mitosek-Szewczyk. Powodem pojawienia się tej sesji stała się możliwość leczenia interferonem pacjentów od 16 roku życia w naszym kraju w programie terapeutycznym refundowanym przez NFZ od roku 2009. Jest to duża zasługa konsultanta Krajowego prof. S. Jóźwiaka i prowadzonych przez niego przez wiele lat negocjacji z Ministerstwem Zdrowia zakończonych sukcesem. W tym okresie terapię interferonem rozpoczęto u kilkudziesięciu pacjentów, a okres prowadzonej systematycznej obserwacji wyników leczenia pozwala na wstępną pozytywną ocenę jej skuteczności. Kol. K. Mitosek-Szewczyk szczegółowo przedstawiła przebieg kliniczny SM u dzieci, podjęła próbę porównawczego scharakteryzowania różnic i podobieństw tej choroby u młodych dorosłych. Kol. K. Kotulska-Jóźwiak zapoznała nas z kryteriami MR w diagnostyce SM u dzieci. Aktualny temat wpływu witaminy D na rozwój SM u dzieci omówiła kol. K. Bilaska. Natomiast kol. D. Chmielewski podzielił się dotychczasowymi wstępnymi, zachęcającymi wynikami terapii interferonem beta-1a i beta-1b w grupie 28 dzieci od 12 do 19 r.ż. w Klinice Neurologii IP CZD. O zaburzeniach funkcji poznawczych i objawach psychiatrycznych w stwardnieniu rozsianym u dzieci i młodzieży szczegółowo mówiły kol. B. Steinborn i kol. I. Kaczmarek.

Równoległa sesja w Sali AB dotyczyła osiągnięć genetyki w neurologii dziecięcej. Kol. M. Sąsiadek zaprezentowała w dużym skrócie postęp diagnostyki molekularnej

w chorobach układu nerwowego dzieci, które są uwarunkowane genetycznie. Kol. D. Hoffman-Zacharska po raz pierwszy przedstawiła dotychczasowe wyniki badań molekularnych u ponad 50 pacjentów z oporną padaczką typu zespołu Dravet, które wykazały obecność różnych mutacji genu *SCN1A* w polskiej populacji.

W następnej sesji równoległej w Sali AB dotyczącej neuroobrazowania kol. G. Hnatyszyn podzieliła się uwagami na temat znaczenia tomografii MR w diagnostyce zaburzeń neurologicznych u noworodków. Metaboliczne zmiany rozwojowe w tkance nerwowej mózgu u dzieci, wyznaczone techniką IH MRS *in vivo* oraz analizę metabolitów mózgowych w encefalopatiach postępujących starała się przedstawić kol. E. Jamroz. O zaburzeniach neurologicznych u dzieci zarażonych HIV ciekawie mówił kol. T. Mazurczak.

W czasie przerw obiadowych przebiegały I i II sesja plakatowa, w których doniesienia miały wysoki poziom naukowy i mogły znaleźć się w ustnych sesjach plenarnych. Między innymi kol. D. Rokicki przedstawił skuteczność terapeutyczną L-argininy w zmniejszeniu epizodów udarowych w zespole MELAS. Kol. A. Kostera-Pruszczyk i kol. B. Ryniewicz omówiły standardy leczenia i perspektywy terapii genowej dystrofii typu Duchenne’a. Kol. S. Chelstowska i kol. T. Kmiec wykazali obniżenie o 20% poziomu żelaza w gałce bladej u pacjenta z MPAN-NBIA w badaniu MR mózgu, leczonego preparatem chelatującym żelazo przez okres 24 miesięcy.

W tym samym czasie odbyło się spotkanie konsultanta krajowego prof. S. Jóźwiak z konsultantami wojewódzkimi w dziedzinie neurologii dziecięcej, na którym omawiano zagadnienie szczepień ochronnych u dzieci z różnymi chorobami układu nerwowego.

Obiady serwowane były w restauracji „Pergola” w miejscu obrad. W kularach ustawione były liczne stoiska firm farmaceutycznych z najnowszymi informacjami dla neurologów.

Po przerwie rozpoczęła się interaktywna sesja wideo-EEG, bogato ilustrowana przypadkami napadów padaczkowych o rzadko spotykanej morfologii, często powodujących duże trudności diagnostyczne doświadczonym epileptologom. Warsztaty w ramach grantu edukacyjnego Sanofi prowadziły w znany już wcześniej wszystkim kolegom profesjonalny sposób kol. kol. B. Steinborn i M. Mazurkiewicz-Beldzińska. Ta forma prowadzenia warsztatów przez panel ekspertów z aktywnym udziałem licznie obecnych na sali uczestników zjazdu pozwoliła na wzbogacenie praktycznej wiedzy dotyczącej rozpoznawania napadów jak i zastosowania właściwego leczenia padaczki.

Bardzo interesująca była równoległa sesja naukowa na temat wyników leczenia operacyjnego w neurologii wieku rozwojowego. Przewodniczyli jej bardzo doświadczeni specjaliści: neurochirurg M. Mandera i chirurg J. Godziński. W doniesieniu o leczeniu naczynek i malformacji naczyńowych kol. Godziński podzielił się uzyskiwanymi coraz lepszymi wynikami leczenia z użyciem lasera, wspomaganego podawaniem doustnym propranololu. Kol. P. Miśkiewicz z Wrocławia podkreślił ważność wykonania badania EMG w ocenie porażenia splotu ramiennego już

w 1–2 miesiącu życia niemowlęcia. Przedstawił ocenę wyników zastosowanych metod leczenia chirurgicznego z bardzo dobrymi efektami klinicznymi u 30% z ponad 300 dzieci operowanych przed 6 miesiącem życia. W tym miejscu należy bardzo podziękować kol. P. Miśkiewiczowi za kontynuację tej metody leczenia, wprowadzonej w Polsce przez prof. H. Kusia w latach osiemdziesiątych XX wieku. Podobnie dobrymi efektami leczenia operacyjnego deformacji kręgosłupa u dzieci z SMA podzielił się jeden z najlepszych specjalistów w wykonywaniu tego typu operacji kol. D. Zarzycki oraz kol. T. Potaczek. Dobre wyniki wszczepienia stymulatora nerwu błędnego u 50% pacjentów z oporną padaczką przedstawili kol. kol. D. Larysz, J. Luszawski i M. Manderę. Zastosowana przez kol. M. Manderę i kol. D. Larysza kalozotomia w leczeniu padaczki lekoopornej u dzieci spowodowała zmniejszenie o ponad 50% częstości napadów u 57% pacjentów.

Terapie niestandardowe to temat jednej z ostatnich sesji w programie VI Zjazdu z uwagi na nowe możliwości terapeutyczne w neurologii dziecięcej. Profesor S. Józwiak przedstawił dobre wstępne wyniki zastosowania inhibitorów szlaku m-TOR w leczeniu stwardnienia guzowego u dzieci i młodzieży, którego skuteczność, jak dowiedziono, jest większa od leczenia neurochirurgicznego. Kol. T. Kmieć i kol. T. Mandat po raz pierwszy podzieliли się dobrymi wynikami w złagodzeniu objawów dystonii uogólnionej z potwierdzoną mutacją choroby PKAN (dawniej choroby Hallervordena-Spatza) po wszczepieniu głębokiego stymulatora mózgu u 8 z 12 dzieci w wieku 6 do 16 lat. Potwierdziły dobre efekty stymulacji wyniki uzyskane przy użyciu specjalnych skal oceniających sprawność ruchową, dystonię i jakość życia. O efektach stosowanej diety ketogennej mówiła kol. I. Żarnowska.

Ostatnia równoległa sesja dotyczyła neurozakażeń i szczepień ochronnych w neurologii. Sesji przewodniczyli kol. kol. D. Dunin-Wasowicz, W. Służewski, R. Michałowicz (nieobecny ze względów rodzinnych). Problem padaczki w zakażeniu CMV i nowe możliwości diagnostyczne i terapeutyczne omówiła kol. D. Dunin-Wasowicz. O nadal aktualnym zagrożeniu dla zdrowia i życia inwazyjną chorobą meningokokową mówił kol. W. Służewski. O szczepieniach dzieci z chorobami układu nerwowego i wytycznych Polskiego Towarzystwa Wakcynologii mówił zaproszony gość kol. L. Szenborn. Trudne diagnostycznie przypadki zespołu Kinsbourne'a, choroby o niejasnej nadal etiologii i patomechanizmie, przedstawiła kol. O. Ożarowska, podkreślając wartość uporczywie wykonywanych kolejnych badań TK jamy brzusznej, aż do znalezienia guza neuroblastoma. Kol. M. Dudzińska i kol. D. Stettner omówiły zmienne objawy kliniczne w przebiegu neuroboreliozy w oparciu o własne przypadki leczone w Oddziale Neurologii Dziecięcej w Chorzowie.

Podsumowując wyniki wszystkich doniesień przedstawionych w sesjach plenarnych i plakatowych, można zauważyć, że przeważały blaski neurologii dziecięcej, co pozwala na bardziej optymistycznie spojrzenie na dalszą przyszłość tej specyficznej specjalności medycznej. Wydaje się, że udało się przedstawić wiele nowatorskich metod terapii, szczególnie w rzadkich, ciężkich chorobach układu nerwowego. Z wielką satysfakcją można stwierdzić, że

frekwencja na obradach w obu dniach zjazdu była bardzo wysoka. Cieszy nas, starszych uczestników spotkania, że wielu nowych członków PTND wykazuje dużą aktywność i nieprzepartą chęć szybkiego pogłębiania dość trudnej, szerokiej wiedzy na temat chorób układu nerwowego.

Po tak krótkich, bo dwudniowych, wyczerpujących obradach, trwających od godz. 8.00 do 18.00, zjazd zakończył się. Przyszedł czas na zasłużony relaks i spotkania towarzyskie. Na wszystkich uczestników oczekiwała „Wielka Partynicka” z nagrodami, grillem i orkiestrą. Oficjalne pożegnanie 350 uczestników Zjazdu odbyło się dzięki pięknej pogodzie na terenie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych. Po prezentacji siedmiu wspaniałych koni arabskich każdy z nas oddał do losowania kupon na wybranego konia, który miał wygrać najważniejszy bieg. Bomba poszła w górę i wszystkie konie ruszyły do walki o zwycięstwo na torze. Rewelacyjnie z całej stawki koni finiszowała „czwórka”, która nie dała sobie odebrać zwycięstwa. Wśród 40 kolegów, którzy postawili na konia nr 4, znalazłem się także ja ku mojej wielkiej radości. Wszyscy wygrani kolejno losowali nagrody. Główną nagrodę statuetki, jeźdźca na koniu skaczącym przez przeszkodę, ufundowaną przez Prezesa PTND Sergiusza Józwiaka zdobył dzięki szczęśliwemu losowaniu kol. Haliny Miros profesor Wojciech Sobaniec. Gorąca naukowa atmosfera przeniosła się do namiotu, gdzie drewniany parkiet i świetny zespół muzyczny Solution sprawiły, że tańcom i zabawie nie było końca.

Był to bardzo udany Zjazd, któremu towarzyszyły wysoki poziom naukowy, obecność dużej liczby uczestników, barwna oprawa artystyczna, niezawodne działanie aparatury audiowizualnej, wystawy firm farmaceutycznych, piękna pogoda i atmosfera miasta oraz wysoka liczba punktów edukacyjnych. Statystycznie zjazd można podsumować następująco: przedstawiono ponad 90 doniesień ustnych i 61 prezentacji plakatowych. Najwięcej prac ustnych przedstawili koledzy z ośrodków w Katowicach (16 CZDM), Warszawie (14 IPCZD, 6 WUM, 3 IMDZ), Poznaniu (12). Najwięcej prac wygłosili kol. E. Emich-Widera, E. Jamroz, M. Manderę, D. Chmielewski, K. Kotulski.

W imieniu wszystkich uczestników Zjazdu ciepłe słowa podziękowania przekazuję prezesowi dwóch kadencji PTND profesorowi Sergiuszowi Józwiakowi, który dołożył wielkich starań w przygotowaniu programu naukowego, co udało się tak znakomicie, że mogliśmy uczestniczyć w spotkaniach naukowych na wysokim poziomie. Specjalne słowa podziękowania kierujemy do przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego i gospodarza VI Zjazdu dr Barbary Ujmy-Czapskiej, sekretarza dr Małgorzaty Krause i wszystkich kolegów biorących udział w przygotowaniu tak pięknego spotkania.

Biuro Kongresów Skolamed pod kierunkiem pana Filipka w sposób profesjonalny zorganizowało VI Zjazd PTND we Wrocławiu, za co serdecznie dziękujemy.

Koledzy z Podkarpacia zobowiązali się do zorganizowania za dwa lata Dni Neurologii Dziecięcej w uroczych Bieszczadach.

Do zobaczenia na kolejnym VII Zjeździe PTND w 2015 r. w Poznaniu.

*Z głębokimi ukłonami i koleżeńskim pozdrowieniem
Wasz szczerze oddany kolega Tomasz Kmieć*

Kongresy i konferencje naukowe 2011/2012

- 29 Międzynarodowy Kongres nt Padaczki 28 sierpień do 01 wrzesień 2011. Rzym, Włochy
www.epilepsyrome2011.org
- 15 Kongres Europejskich Federacji Towarzystw Neurologicznych, Budapeszt Węgry 10-13.09.2011
www.kenes.com/efns2011
- Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologicznego Poznań 07-09 września, 2011
www.ptneuro.pl
- II Forum Neurologii Dziecięcej Poznań 07-08.10.2011
www.forumneurologii.pl
- 5 Światowy Kongres nt Kontrowersji w Neurologii 14-17.10.2011 Pekin, Chiny
www.cony.com
- ECTRIMS 2011: 27 Kongres Europejskiego Komitetu dot. Leczenia i Badań w Stwardnieniu Rozsianym 19-22.10.2011 Amsterdam, Holandia,
www.ectrims.eu
- 20 Światowy Kongres Neurologii 12-18.11.2011 Marrakesh, Maroko
www.wcn-neurology.org
- 65 Zjazd Amerykańskiego Towarzystwa Padaczki Baltimore, USA 2-6.12.2011
www.aesnet.org
- 64 Coroczny Kongres Amerykańskiej Akademii Neurologii Nowy Orlean USA , 21-28.04.2012
www.aan.com
- VI Kongres Polskiego Towarzystwa Epileptologii, Warszawa 19-21 maj 2012
www.epilepsy.org.pl
- XXII Konferencja Europejskich Towarzystw Neurologicznych, Berlin, Niemcy, 9-12.06.2012, Praga, Czechy
www.congrex.ch/ens2012
- XII Międzynarodowy Kongres Neurologii Dziecięcej, Brisbane, Australia, 27.05- 01.06.2012
www.icnc2012.com
- 16 Kongres Europejskich Federacji Towarzystw Neurologicznych, Stockholm 8-11/09/2012.
www.efns.org/efns2012